

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ต้นแบบการบริหารจัดการเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัดในประเทศไทย” เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เพื่อศึกษาวิธีการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยมุ่งศึกษาลักษณะการบริหารจัดการ ต้นแบบและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัดในประเทศไทย โดยผู้วิจัยเน้นให้ความสำคัญกับการศึกษากับศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนาดีเด่น ซึ่งประเมินโดยคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เพื่อตอบประเด็นการศึกษาด้านการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพของศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัดในประเทศไทย โดยมีการดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 3.1 รูปแบบของการวิจัย
- 3.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
- 3.3 เครื่องมือในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอ

3.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อหาคำตอบตามวัตถุประสงค์แต่ละข้อ โดยผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยดังนี้

3.1.1 ศึกษาข้อมูลเอกสาร (Documentary Research)

โดยการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารทางวิชาการ บทความ วารสาร วิทยานิพนธ์ คุยมณีนิพนธ์ต่างๆ รวมทั้งรายงานการวิจัยและข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต รวมถึงการสังเกตการณ์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัด ซึ่งเป็นการรวบรวมทั้งข้อมูลระดับปฐมภูมิและระดับทุติยภูมิ แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้ไปทำการศึกษาวิเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อรับความคิดเห็นสำหรับการพัฒนาให้มีความสมบูรณ์และเหมาะสมยิ่งขึ้น

3.1.2 ศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

โดยการพัฒนารอบแนวคิดให้เป็นแบบสัมภาษณ์สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพและมีประเด็นคำถามแบบโครงสร้าง เพื่อให้ได้ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพแนวทางดังนี้

1. การสังเกตการณ์ (Observation) เพื่อค้นหาพฤติกรรมที่แท้จริงในการดำเนินงานของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา โดยใช้เทคนิคการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม (Informal Observation) และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) ร่วมกัน โดยช่วงที่มีการประชุมของกลุ่มงานด้านเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัด

2. การสัมภาษณ์รายบุคคล (Interview) การสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant) โดยสัมภาษณ์เจ้าคณะจังหวัดซึ่งเป็นประธานศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัด หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากประธานศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเด็นการวิจัยเรื่องการบริหารจัดการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัดมีลักษณะเป็นอย่างไร และผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาประจำจังหวัด โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกซึ่งถือเป็นเทคนิคทางการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกในทุกแง่มุม และนักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษของศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัด โดยสัมภาษณ์เป็นลักษณะของการสนทนาระหว่างผู้ให้ข้อมูลกับผู้ที่ต้องการข้อมูลเป็นการตอบข้อซักถามแบบตรงไปตรงมาและชัดเจน พระบัณฑิตเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการในเรื่องของวิธีการเผยแผ่ เทคนิคการเผยแผ่ เป็นการสัมภาษณ์แบบตรงไปตรงมา มีความยืดหยุ่น เปิดกว้างไม่เป็นทางการเป็นการถามแบบอิสระ และบางครั้งประเด็นคำถามอาจจะปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับผู้ถูกสัมภาษณ์และประเด็นคำถามที่เพิ่มเติมได้ เพื่อให้ได้ข้อมูลจนเป็นที่น่าพอใจ ให้ความอิสระและเป็นส่วนตัวของผู้ที่ตอบแบบสัมภาษณ์

3. การสนทนากลุ่มแบบเจาะจง (Focus Group Discussion) จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปฏิบัติตามนโยบายการบริหารจัดการการเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยใช้การสัมภาษณ์ที่ละประเด็นตามโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์และให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ให้ความเห็นที่ละคนจนครบ และผู้วิจัยจะทำการสรุปประเด็นที่สัมภาษณ์เพื่อขอความเห็นจากกลุ่มตัวอย่างเพิ่มเติม และเป็นการยืนยันความถูกต้องของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ เพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้เกิดความสมบูรณ์

3.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant)

3.2.1 ประชากร

ประชากรที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 4 กลุ่ม เพื่อให้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ประกอบด้วย (1) กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลระดับนโยบาย ได้แก่ ผู้อำนวยการกลุ่มงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ประธานศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัด (2) กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลของส่วนการบริหารจัดการ ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด (3) กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลระดับปฏิบัติการ ได้แก่ นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ, พระบัณฑิตเผยแผ่พระพุทธศาสนา (4) กลุ่มนักวิชาการ ได้แก่ นักวิชาการที่มีบทบาทด้านการบริหารจัดการการเผยแผ่พระพุทธศาสนา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติและสำนักงานพระพุทธศาสนาประจำจังหวัด

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 4 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 23 รูป/คน โดยผู้วิจัยได้ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดด้วยตนเอง (Creswell, 2002, p. 644 ; Patton, 1990, p. 169-183; โยธิน แสงวดี, 2551, น. 13; ชาย โพธิสิตา, 2550, น. 228) สำหรับการสนทนาแบบเจาะจง (Focus Group Discussion) หรือการสัมภาษณ์เชิงลึกรายบุคคล (In-Depth Interview) ตามแต่กรณีและความเหมาะสมของสถานการณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกสำหรับการวิจัยและสนับสนุนผลการวิจัยให้มีความน่าเชื่อถือเพิ่มมากขึ้น โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลของแต่ละกลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลระดับนโยบาย ได้แก่ ผู้อำนวยการกลุ่มงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และประธานศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นทิศทางของนโยบายและแนวทางสำหรับการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการบริหารจัดการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้บรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

1.1) เกณฑ์การคัดเลือก

1. เป็นหัวหน้าหน่วยงานหรือผู้ที่หัวหน้าหน่วยงานได้มอบหมายให้มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ของศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัด

2. เป็นผู้ที่มีประสบการณ์และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัด

3. เป็นผู้มีอำนาจตัดสินใจในการกำหนดแนวทางและดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ของศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัด

1.2) ผู้ให้ข้อมูลระดับนโยบาย ประกอบด้วย

1. นายบุญสืบ อินสาร ผู้อำนวยการกลุ่มงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

2. พระเทพโกศล เจ้าคณะจังหวัดเชียงใหม่ ประธานศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัดเชียงใหม่

3. พระราชวิมลโมลี เจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา ประธานศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัดนครราชสีมา

4. พระราชนันทมุนี เจ้าคณะจังหวัดนนทบุรี ประธานศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัดนนทบุรี

5. พระเทพสิริโสภณ เจ้าคณะจังหวัดนครศรีธรรมราช ประธานศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช

2. กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลของส่วนการบริหารจัดการองค์กร ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาประจำจังหวัด ที่รับผิดชอบงานด้านการบริหารจัดการองค์กร มีอำนาจหน้าที่ในการนำนโยบายมาปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม และสนับสนุนงานด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในทุกมิติ

2.1 เกณฑ์การคัดเลือก

1. เป็นหัวหน้าหน่วยงานหรือผู้ที่หัวหน้าหน่วยงานได้มอบหมายให้มีหน้าที่ในการบริหารจัดการองค์กร ของศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัด

2. เป็นผู้ที่มีประสบการณ์และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการองค์กรและการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัด

3. เป็นผู้ที่มีอำนาจตัดสินใจในการกำหนดแนวทางและดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ของศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัด

2.2 ผู้ให้ข้อมูลระดับผู้บริหาร

1. นายณรงค์ ทรงอารมณ์ ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเชียงใหม่

2. ดร.บัญญัติพร นาคมูจลินท์ ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดนครราชสีมา

3. นายบุญเชิด กิตติธรางกูร ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดนนทบุรี

4. นายคุณัญพงษ์ ทหารไทย ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดนครศรีธรรมราช

3. กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลระดับปฏิบัติการ ได้แก่ นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ ที่รับผิดชอบงานด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัด และการศึกษาข้อมูลจากพระบัณฑิตเผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัด ซึ่งเป็นผู้นำนโยบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาไปปฏิบัติ จะช่วยให้ได้ข้อมูลในประเด็นเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการเผยแผ่

พระพุทธศาสนา เพื่อนำมาสู่การกำหนดแนวทางเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนาที่เหมาะสมต่อไป

3.1) เกณฑ์การคัดเลือก

1. เป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่ในการสนับสนุนการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. เป็นผู้ที่มีความประสงค์ และความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน และมีวิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ของศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัด และเป็นที่ยอมรับของหน่วยงานอื่น

3. เต็มใจให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

3.2) ผู้ให้ข้อมูลระดับปฏิบัติการ ประกอบด้วย

1. นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ ประกอบด้วย (1) นางสาวเกษสุดา ต.เจริญ นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเชียงใหม่ (2) นางปรีภรณ์ คุเภาะ นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดนครราชสีมา (3) นายพิพัฒน์ บุญคุ้มอยู่ นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดนนทบุรี (4) นางสาวสุภาพร เกตุสุริยงค์ นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดนครศรีธรรมราช

2. พระบัณฑิตเผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัด ประกอบด้วย (1) พระครูสิริเจติยานุกูล พระบัณฑิตเผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัดเชียงใหม่ (2) ดร.พระครูวิริยธรรมานุศาสน์ พุทธวิริโย พระบัณฑิตเผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัดนครราชสีมา (3) พระมหามณเฑียร วรธมฺโม พระบัณฑิตเผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัดนนทบุรี (4) พระปลัดสุทัศน์ เขมปญฺโญ พระบัณฑิตเผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช

4. กลุ่มนักวิชาการและผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านเผยแผ่พระพุทธศาสนา ได้แก่ นักวิชาการที่มีบทบาทด้านการบริหารจัดการเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เพื่อให้ความเห็นทางวิชาการด้านการบริหารจัดการที่จะช่วยให้การดำเนินงานตามนโยบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งพิจารณาในมิติการบริหารองค์กร กล่าวคือศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัด

4.1) เกณฑ์การคัดเลือก

1. เป็นอาจารย์ในระบบมหาวิทยาลัย มีบทบาทด้านการบริหารจัดการองค์กร และมีผลงานด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

2. มีประสบการณ์ทำงานที่เกี่ยวข้องกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

3. เต็มใจให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

4.2) ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย

1. ดร.พระอุดมสิทธินายก กลุ่มงานคณาจารย์คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
2. ดร.พระครูโอภาสธรรมสาร กลุ่มงานเผยแผ่พระพุทธศาสนาสังกัดกรุงเทพมหานคร
3. ดร.พระครูวินัยธรธฤติ วิโรจน์ กลุ่มงานเผยแผ่พระพุทธศาสนาสังกัดกรุงเทพมหานคร
4. นายเสถียร ประทุมวงศ์ นักวิชาการศาสนาปฏิบัติกร กลุ่มงานเผยแผ่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดบุรีรัมย์
5. นางกมลรัตน์ ว่างเมือง นักวิชาการศาสนาชำนาญการ กลุ่มงานเผยแผ่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดนนทบุรี
6. นางสาวฉันทน์นันท์ เก้าพรพงศ์ นักวิชาการศาสนาชำนาญการ กลุ่มงานเผยแผ่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดนนทบุรี

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์จำนวน 3 ชุด ที่พัฒนาเพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับการดำเนินงานตามนโยบายการบริหารจัดการเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัด เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และการพัฒนาต้นแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัด
2. แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการดำเนินงานตามนโยบายการบริหารจัดการเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัด เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการดำเนินงานตามนโยบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาต้นแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัด
3. แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับเทคนิค วิธีการและรูปแบบในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ทั้งการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับ เทคนิควิธีการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรคในการเผยแผ่ ปัจจัยที่ทำให้การเผยแผ่พระพุทธศาสนาประสบผลสำเร็จ รวมทั้งข้อเสนอแนะ

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการเก็บข้อมูลที่มีความหลากหลาย และเหมาะสมกับบริบท เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และมีความน่าเชื่อถือในระดับสูง โดยมีวิธีการดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือเชิญร่วมประชุมกลุ่มย่อยและขอสัมภาษณ์ข้อมูลจากมหาวิทยาลัย
2. ผู้วิจัยใช้การศึกษาข้อมูล 2 รูปแบบ คือ

1) ตามหัวข้อที่กำหนด (Close-Ended) เพื่อให้ได้ข้อมูลในประเด็นที่เกี่ยวข้องที่มีการกำหนดไว้ในวัตถุประสงค์การวิจัย

2) ตามโดยใช้คำถามปลายเปิด (Open-Ended) ในกรณีที่ข้อคำถามที่เตรียมมาอาจจะไม่เหมาะสมกับลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ดังนั้น ในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะเปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นของตนในประเด็นที่เกี่ยวข้องอย่างเต็มที่

3. กระบวนการรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยกำหนดไว้ 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 อธิบายวัตถุประสงค์ในการวิจัยแก่ผู้ให้ข้อมูล รวมทั้งประเด็นคำถามโดยย่อ เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลมีความเข้าใจได้ตรงประเด็น

ขั้นตอนที่ 2 ทำการสอบถามตามประเด็นที่กำหนดทีละประเด็น โดยผู้วิจัยจะกล่าวนำถึงความเชื่อมโยงในประเด็นคำถาม เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการวิเคราะห์คำตอบ

ขั้นตอนที่ 3 สรุปประเด็นข้อมูลที่ได้ให้กับกลุ่มตัวอย่างรับฟัง เพื่อให้มั่นใจว่าการตีความและความเข้าใจของผู้วิจัยมีความถูกต้อง และตรงกับความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูล

4. บันทึกภาพกิจกรรมในการลงพื้นที่ และบันทึกภาพบริบทที่เกี่ยวข้อง

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอ

1. นำข้อมูลที่ได้จากการจดบันทึกและบันทึกเสียงในการสัมภาษณ์ และสังเกตการณ์ จากผู้ให้ข้อมูลมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล

2. นำข้อมูลที่ได้มาเรียบเรียงในรูปแบบของข้อความเพื่อง่ายต่อการแยกประเด็น

3. วิเคราะห์และจัดแยกแต่ละประเด็นเนื้อหาข้อมูลตามกลุ่มของข้อมูลที่สอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการเพื่อนำไปสู่การพัฒนาต้นแบบการบริหารจัดการเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัดในประเทศไทย

5. ตีความข้อมูลที่ได้โดยเปรียบเทียบกับทฤษฎีหลักที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์

6. สรุปข้อมูลที่ได้ และนำไปเปรียบเทียบทีละประเด็น

7. อภิปรายผลข้อมูลตามทฤษฎีและปรากฏการณ์ เพื่อสร้างข้อสรุปและข้อเสนอแนะ